

Dommering-bundel

Dommering-bundel

Opstellen over informatierecht aangeboden aan prof. mr. E.J. Dommering

redactie:

Nico van Eijk

Bernt Hugenholtz

2008 OTTO CRAMWINCKEL UITGEVER

Dit boek is mede totstandgekomen dankzij
een financiële bijdrage van
het Instituut voor Informatierecht (IVIR)

ISBN 97 890 71894 558

© 2008 Nico van Eijk en Bernt Hugenholtz
EINDREDACTIE TEKSTEN: Marcel Dellebeke
FOTO E.J. DOMMERING: Govert de Roos
VORMGEVING: Toine Post
DRUK: Krips bv
PAPIER: Bioset 90 gr
BINDWERK EN BLINDDRUK: Binderij Callenbach
De opstellen zijn gezet uit de Lexicon Roman,
ontworpen door Bram de Does.

Voorwoord

Prof. mr. E.J. (Egbert) Dommering, die op 25 april 2008 officieel afscheid nam van de Universiteit van Amsterdam, is precies twintig jaar hoogleraar informatierecht geweest. Na zijn benoeming als deeltijdhoogleraar in 1988 werd hij snel directeur van het Instituut voor Informatierecht (IVIR), dat toen nog in statu nascendi verkeerde. Onder zijn leiding heeft het IVIR zich ontwikkeld tot een onderzoeksinstituut dat in Nederland toonaangevend is, en in Europa en elders ter wereld een vooraanstaande positie inneemt.

Tegelijkertijd ontwikkelde het door Dommering vormgegeven informatierecht zich tot een rechtswetenschappelijke discipline die in toenemende mate erkenning verwierf in binnen- en buitenlandse wetenschappelijke fora. Dat in de afgelopen jaren steeds meer wetenschappelijke instituten, onderzoekscentra en tijdschriften zich met de naam ‘informatierecht’ of ‘information law’ zijn gaan tooien, is het ultieme bewijs van de grote betekenis die Dommering voor de ontwikkeling van het vakgebied heeft gehad.

Het informatierecht bestudeert het gehele proces van informatievoorziening vanuit juridisch perspectief: de voortbrenging, de verzameling en opslag, de distributie en het gebruik van informatie. In al deze fasen van de informatievoorziening spelen vragen van eigendom, vrijheid, privacy en openbaarheid een belangrijke rol. Als een ware homo universalis van het informatierecht heeft Dommering over al deze deelvragen gepubliceerd, in de vorm van baanbrekende artikelen, in nationale en Europese handboeken, in annotaties voor de Nederlandse Jurisprudentie en in allerhande studies en rapporten. Een selectie van zijn belangrijkste artikelen en essays verschijnt later dit jaar bij Otto Cramwinckel Uitgever onder de titel *Prometheus, over vrijheid en bezit van informatie*.

Nauwelijks gehinderd door de lasten van het directeurschap en de door hem geliefde advocatuur, die hij nimmer volledig vaarwel zei, heeft Dommering niet minder dan twaalf promoties succesvol begeleid. Een belangrijk deel van de bijdragen aan dit liber amicorum is dan ook geschreven door zijn promoti. Daarnaast zijn bijdragen geleverd door Dommerings wetenschappelijke collegae proximi – binnen de Universiteit van Amsterdam en daarbuiten – en door andere auteurs met wie Dommering in zijn wetenschappelijke loopbaan heeft samengewerkt of de degens heeft gekruist.

Dommerings algemene competentie op het terrein van het informatierecht wordt weerspiegeld in het brede spectrum aan onderwerpen van de bijdragen aan deze bundel. De artikelen raken aan alle thema's die Dommering in zijn publicaties dierbaar zijn geweest: regulering van telecommunicatie (Van den Beukel, Sitompoel, Verberne) en media (De Cock Buning, Helberger), auteursrecht (Chavannes, Cohen Jehoram, Grosheide, Koelman, Spoor, Visser), openbaarheid (Daalder, Van Eechoud, Hins, Ploem), reclamerecht (Gielen, Kabel), uitingvrijheid (Van Cuilenburg, Jurgens, Korthals Altes, Voorhoof), kunst en recht (Kuitenbrouwer), theorie van het informatierecht (Larouche, Oskamp, Prins), de rol van de rechter (De Meij, Nieuwenhuis, Ottow, Vroom) en marktwerking (Theeuwes, Vogelaar).

Daarmee illustreert dit boek tevens de dynamiek van een zichzelf voortdurend vernieuwend vakgebied. De conceptuele benadering die het informatierecht kenmerkt en waarvoor Dommering altijd pal heeft gestaan, heeft het immuun gemaakt voor de slijtage waaraan 'nieuwe' vakgebieden nog al eens willen bezwijken. Het informatierecht staat midden in de (informatie)samenleving. Dommering heeft het maatschappelijk debat dan ook nimmer geschuwd, zoals blijkt uit zijn talloze publicaties in dagbladen, deelnames aan discussiebijeenkomsten, studie- en adviescommissies en de voortdurende bereidheid om in de media tekst en uitleg te geven over informatierechtelijke actualiteiten.

Eenzelfde onverslijtbaarheid kenmerkt de man die in deze feestbundel centraal staat. Dat Egbert Dommering op 11 april 2008 de pensioengerechtigde leeftijd heeft bereikt is nauwelijks voorstelbaar. Dat hij afscheid neemt van de academie evenzeer. Dat doet Egbert dan ook niet echt; als onbezoldigd – en hopelijk onbezorgd – hoogleraar zal hij aan het *ivir* (zijn kind) en de Universiteit van Amsterdam (zijn alma mater) verbonden blijven.

De samenstellers van deze bundel danken alle auteurs voor hun medewerking aan deze bundel, en spreken hun bijzondere dank uit aan Marcel Dellebeke die met grote inzet en precisie de bijdragen heeft gecorrigeerd.

Amsterdam, 25 april 2008

Nico van Eijk
Bernt Hugenholtz

Inhoud

Verbinding en Ontflechting in geval van Concurrentie 11

Regulering van méér of minder telecommunicatienetwerken

Jilles van den Beukel

De kunst van het onzichtbaar blijven 29

Het auteursrecht van de reproductiefotograaf

Remy Chavannes

Europees audiovisueel mediabeleid: voor culturele diversiteit of eentonigheid? 45

Madeleine de Cock Buning

Wie is bang voor de driestappentoets in de Auteursrechtlijn? 57

Herman Cohen Jehoram

Popper, Milton, Mill of Darwin? 67

Over diversiteit en consensus op de maatschappelijke ideeënmarkt

Jan van Cuilenburg

Publicatie van openbare overheidsinformatie op internet 79

Eric Daalder

Openbaarheid van bestuur en auteursrecht, never the twain shall meet? 89

Mireille van Eechoud

Van adwords en metatags 101

Charles Gielen

Waarom handelingen en arbeid geen werk moeten vormen 113

Een pleidooi voor herstel van vanzelfsprekendheden in het auteursrecht

Willem Grosheide

The Media-Literate Viewer 135

Natali Helberger

Eens openbaar, altijd openbaar? 149

Over de status van uitgelekte informatie

Wouter Hins

Opzettelijke diffamatie: ethisch verwerpelijk, maar ook strafwaardig 161

Eric Jurgens

Van test naar waardering? 169

Vergelijkend warenonderzoek in het internettijdperk

Jan Kabel

Het blijft aanmodderen: de grenzen van de economie van het auteursrecht 189

Kamiel Koelman

Hoort Rusland er bij? 201

Een bespreking van Russische mediazaken voor het EHRM

Willem Korthals Altes

Oorlogskunst: de moreel-beleidsmatige aanpak 211

Frank Kuitenbrouwer

On the Future of Information Law as a Specific Field of Law 221

Pierre Larouche

Een Raad voor de Journalistiek op wettelijke basis naar Deens voorbeeld? 231

Jan de Meij

De Januskop van de rechter 241

Over negatieve en positieve verplichtingen

Aernout Nieuwenhuis

Technologie en verandering van het recht 253

Anja Oskamp

Het gevecht tegen de windmolens 265

De invloed van het Europese recht op het nationale procesrecht

Annetje Ottow

**(Hoe) worden klinische onderzoeksdata behouden
voor het publieke domein?** 281

Corette Ploem

Over de grenzen van informatie 295

Corien Prins

**Van zelfregulering naar wet naar zelfregulering:
de Wet informatie-uitwisseling ondergrondse netten** 309

Nirmala Sitompoel

Hoezo, totaalindrukken? 321

Jaap Spoor

Gebrekkige informatie 335

Jules Theeuwes

Convergentie en flexibiliteit 345

Ontwikkelingen in het frequentiebeleid

Maartje Verberne

Doorzokalledatabanken.nl 359

*Enkele opmerkingen over zoekmachines, open-content-databanken, auteursrecht
en databankenrecht*

Dirk Visser

Dwanglicenties in mededingingsrechtelijk perspectief 371

Brengt Microsoft ons verder?

Floris Vogelaar

Vlaamse media dienen niet het Vlaams Belang 389

Dirk Voorhoof

DNA-onderzoek in het strafrecht 403

Enige informatierechtelijke aspecten

Barbara Vroom-Cramer